

Psykologiliitto

#koulupsykologikuuluukouluun

Sivistysvaliokunta 19.2.2021

Suomen Psykologiliitto ry
Annarilla Ahtola
Puheenjohtaja

Opiskeluhuollon psykologien siirto maakuntiin olisi huomattava linjanmuutos – tätäkö halutaan?

- Psykologien **työn painopiste siirtyisi** ehkäisevästä yhteisöllisestä työstä korjaavaan yksilötyöhön – lainsäädännön siirtyessä oph-lain alta sote-lakien alle
- Opiskeluhuollon psykologit ja kuraattorit joutuisivat **sivuun koulun arjesta** ja sivistystoimen/oppilaitoksen tason työstä
- Opiskeluhuollon psykologeille ja kuraattoreille annettaisiin väistämättä tehtäviä sote-maakunnasta = **psykologin resurssia viettäisiin pois kouluilta** ja oppilaitoksilta, jossa ne ovat lähellä ja saatavilla ja toimivat ehkäisevästi
- Opiskeluhuollon psykologien ja kuraattorien siirto maakuntiin **ei ole sote-uudistuksen perusajatuksen mukainen** eikä lasten ja nuorten tarpeita ja hyvinvointia tukeva muutos – lasten ja nuorten perustaso on koulussa

Psykologiliitto esittää:

- **Psykologiliitto ei vastusta sote-uudistusta** tai maakuntien perustamista; suuri määrä psykologeja siirtyy sote-maakuntiin, mikä on aivan tarkoituksenmukaista
- **Opiskeluhuollon psykologien työ on erilaista** kuin psykologien työ sote-maakunnassa – koulu ei ole palvelu vaan kasvuyhteisö
- **Poistetaan:** Laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta 9 §; Laki tervehuoltolain muuttamisesta, 17 a §; Laki sosiaalihuoltolain muuttamisesta, 14 §, 27 c §
- **Toteutetaan** oppilas- ja opiskelijahuoltolain 21 § 2 mom muutos mutta poistetaan sanat ”palvelun järjestänyt” – näin **psykologi ja kuraattori kirjaavat sote-maakunnan rekisteriin ja tietojärjestelmään**
→ Näin sekä turvataan opiskeluhuoltotyön edellytykset ja mahdollisuudet että parannetaan tiedonsiirtoa yksittäisten lasten, nuorten ja perheiden asioissa opiskeluhuollon ja sote-maakunnan/hyvinvointialueen välillä

Nyt ei ole oikea aika isolle hallintomuutokselle!!

- **Oppivelvollisuus uudistus** haastaa koulut ja oppilaitokset uudella tavalla ja korostaa kuntien roolia koulupolun mahdollistajana – osaamista tarvitaan sinne
- **Koronakriisi** jatkuu akuuttina vielä pitkään ja sen jälkihoito ja seuraukset tulevat olemaan useiden vuosien valtava työ esim. lasten ja nuorten hyvinvoinnin osalta – apua ja osaamista tarvitaan sekä kouluihin, kuntiin että sote-maakuntiin
- **Sote- ja maakuntauudistus** on valtava hallintomullistus muutenkin – opiskeluhuollon osuutta voi tarvittaessa tarkastella myöhemmin

Psykologiitto

3 + 1 pointtia

Miksi koulupsykologi kuuluu kouluun eikä sote-maakuntaan?

1. Yhteisöllinen työ vaikeutuisi ja jäisi syrjään

- Yhteisöllinen työ **edistää** hyvinvointia, mielenterveyttä ja oppimista sekä **ehkäisee ongelmia**, mm. kiusaamista, syrjäytymistä, uupumista, koulupudokkuutta ja motivaatiopulmia
 - Psykologi tekee hyvää muuallakin kuin vastaanottohuoneessa!
- Yksilötason vastaanottotyö on aina korjaavaa, silloin olemme jo **myöhässä** – TULIPALON SAMMUTUS vs. PALOTURVALLISUUS
- **Koulun mahdollisuutta tehdä hyvää koko ikäluokalle ei kannata hukata!**
- Yhteisöllinen työ on opiskeluhuoltolain painopiste – ollaanko tätä muuttamassa?

1. Yhteisöllinen työ vaikeutuisi ja jäisi syrjään, sillä...

- Yhteisöllinen työ edellyttää tuttuutta ja luottamusta, joka ei toteudu muualta käsin
- Yhteisöllinen työ tapahtuu monilla eri tasoilla ja tavoilla
 - Sivistystoimen/oppilaitoksen organisaation taso: suunnittelu, kehittäminen, päätöksenteko – nämä määräävät koulun reunaehdot
 - Koulun kulttuuri ja yhteisö: yhdessä rehtorin ja muun henkilöstön kanssa
 - Opettajien kanssa, luokissa, ryhmissä – ryhmädynamiikka, oppilaiden suhteet, vertaistuki

2. Koulun arjen ja opettajien työn ymmärrys sekä toiminta sivistystoimen/oppilaitoksen tasolla heikkenee

- Koulut, oppilaitokset ja kuntalaiset jäävät sote-uudistuksen jälkeenkin PERUSKUNTIIN
- Opiskeluhuoltotyö on koulun ja oppilaitoksen yhteisössä tapahtuvaa työtä, ei vain sinne siirretty vastaanottotila – tärkein työpiste on OPEHUONE
- Koulupsykologi tuo oman osaamisensa koulun käyttöön: Kehittää koulun toimintakulttuuria sekä tukee koulun aikuisten osaamista ja jaksamista
- Psykologi ja kuraattori tuntevat kokonaistilanteen ja havainnoivat&arvioivat sekä suuntaavat työtä joustavasti, tehokkaasti ja monipuolisesti
 - Lapset nuoret perheet; asuinalue
 - Opettajat, muu koulun väki
 - Rehtori
 - Sivistystoimi/oppilaitos

→ Ongelma ei aina ole siinä, missä se tulee näkyviin!

3. Opiskeluhoito on KOULUN JA OPPILAITOKSEN työtä – ei sitä voi johtaa sote-maakunnasta

- Miten sote-maakunnassa voisi olla tietoa ja ymmärrystä kymmenien peruskuntien sivistystointien ja oppilaitosten sekä yksittäisten koulujen resursseista, tarpeista ja nopeastikin muuttuvista tilanteista?
- Miten sote-maakunnasta käsin voitaisiin johtaa ja kehittää opiskeluhoitotyötä, joka on koulun työtä ja koulussa tehtävää työtä?
 - Peruslähtökohta ja menetelmät ovat osin erilaisia kuin sote-maakunnassa, jossa pääosin tehdään vastaanottotyötä ja korjaavaa työtä
- Miten koulun&oppilaitoksen opiskeluhoitotyötä voitaisiin johtaa kokonaan toisesta organisaatiosta käsin?
- Miten oltaisiin mukana sivistystoimen&oppilaitoksen tasolla sote-maakunnasta käsin, esimerkiksi johtoryhmissä, joita voi olla kymmeniä maakunnassa?

+ 1: Opiskeluhuollon työtilojen pitää olla koululla!

- Psykologien ja kuraattorien työtiloista on ylipäänsä tarpeetonta säätää – ei opettajienkaan sijainnista ole säädetty.
- On itsestään selvää, että psykologi ja kuraattori ovat KOULULLA
- Mikäli halutaan säätää: **"Palvelut on järjestettävä koulussa tai oppilaitoksessa."**
- Lisäys tehtävä oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin
- "Läheisyydessä" ei riitä
 - Lasten ja nuorten pääsy vastaanotolle – myös eskarilaiset kuuluvat tähän!
 - Opettajien ja muun koulun väen pääsy palavereihin
 - Psykologin ja kuraattorin pääsy koululle, jossa hänen pitää olla saatavilla, näkyä ja toimia opehuoneessa, käytävillä, luokissa, ruokalassa
 - Jos työtila on esimerkiksi viereisessä sote-keskuksessa, kuraattori ja psykologi integroituvat sen työntekijöiksi, eivät enää koulun henkilökuntaan

Uudistusta kuvaillaan sanomalla, ettei se muuta mitään

- Miksi siirto sitten tehtäisiin?
- Perusteluosa keskittyy kuvaamaan sote-palveluille ja yksilötyölle mahdollisesti koituvia hyötyjä – yhteisöllinen työ jää täysin syrjään
- Siirto ei ratkaise rekrytoinnin haasteita – Suomen asutusrakenne ja koulujen sijainti eivät sillä muutu
- **Yhteisöllinen työ on lain painopiste ja ainoa tapa edistää hyvinvointia ja ehkäistä ongelmia laajassa mittakaavassa**

Psykologiitto

#koulupsykologikuuluukouluun

Kiitos

Puheenjohtaja Annarilla Ahtola

annarilla.ahtola@psyli.fi

tel. +358 40 687 7677